

Nurun birinci kâtibi

1911 yılı baharıydı.

Bir Cuma günü, Şam'daki Emeviye Camii'ne toplanan ve aralarında yüzden fazla âlimin de bulunduğu on bine yakın insanın içinde Hafız Tevfik adlı bir genç de vardı.

Orada Bediüzzaman'ın verdiği hutbeyi o da herkes gibi hayranlıkla sonuna kadar takip etmişti. Fakat onun diğerlerinden farkı, o gün iki kişiyi birden dinlemiş olmasıydı:

Hatibi ve babasını...

"Bak oğlum" demişti babası namazdan sonra.

Hitabı duyan Hâfız Tevfik, merakla babasına doğru döndüğünde, onun kendisine 'bak' diye seslenmesine rağmen, dikkatle başka bir yere baktığını görünce şaşırılmıştı.

Babası, oğluna öyle seslenirken dönüp kendisine bakmasından ziyade sesine kulak vermesini istediği için gözünü Bediüzzaman'dan bir an bile ayırmadan konuşmaya devam etmişti.

"Bak oğlum" demişti tekrar, dikkatli bakışlarla iktifa etmeyip eli ile de hatibi göstererek. "Bu zât, meşhur bir zâttır. Ona iyi bak. Sen ileride bu zâta hizmet edeceksin."

Çevresinde ehl-i kalp bir âlim olarak bilinen ve sevilen babasının, bu şekilde kendisine geleceğe ait gaybî bir sırrı ihsas etmek istediğini anlayan Tevfik, hayatında ilk defa gördüğü o zata karşı o anda farklı bir yakınlık hissetmeye başlamıştı.

O gün herkes Emeviye Camii'nden; devletçe, milletçe, ümmetçe yaşanan siyasî, içtimâî sıkıntıların sebeplerini ve hâl çarelerini öğrenip İslâm'ın istikbaline dair müjdeli haberler alarak ayrılmıştı.

Hafız Tevfik'se; ne zaman, nerede, nasıl yapacağını bilmediği mühim bir vazife ile tanzif edilerek.

Tevfik Göksu.

1887 yılında Isparta'nın Barla ilçesinde doğdu. Babası Veli Bey, Osmanlı Ordusunda muvazzaf subay olarak çalıştığı için çocukluğu onun vazife yaptığı yerlerde geçti.

Her çocuk gibi o da ailesinin fitrî işleyişi içinde hayata hazırlanmakla birlikte, muttakî bir mü'min olan babası Veli Beyin itinası sayesinde iyi bir dinî eğitim gördü.

Kendisi de hafız olan Yüzbaşı Veli Bey, oğlunun zihninin hıfza, elinin hatta yatkın olduğunu görünce, Kur'ân-ı Kerim'i hifzetmesi ve yazı kabiliyetini geliştirmesi için teşvik etti.

Zamanın zarûretlerine ve şartların zorluklarına rağmen, babasının yanı sıra aile çevresindeki bazı hocaların da yardımıyla Kur'ân'ı hifzetimeye başlayan Tevfik, genç yaşta hafız oldu.

Babasının Şam'a tayin edilmesi üzerine o da ailesiyle birlikte oraya gitti. İslâm Medeniyetinin ve çok unsurlu Osmanlı kültürünün bütün yönleriyle yaşadığı bu şehirde yirmi yıl kadar kaldı.

Böyle büyük bir iman, ilim, kültür merkezinde yaşama şansını iyi değerlendirdi ve babası ile birlikte medreselerdeki ilmî münâzarâları takip edip büyük camilerde verilen vaazları dinleyerek kendini yetiştirdi.

Memleketin siyasî ve içtimâî şartları değişince Barla'ya dönerek Çeşnigir Camii'nde imam hatiplik yapmaya başladı. Şam'ın, her hâli ile ruhuna işleyen uhrevî havasını orada da yaşamaya devam ettiği için hemşehrileri ona 'Şamlı' lâkabını taktılar.

Hayatının en verimli yıllarının geçtiği Şam'ı lâkap şeklinde de olsa adında taşımaktan haz duyan Hâfız Tevfik, kendisine 'Şamlı' dendikçe hep Emeviye Camii'nde gördüğü Bediüzzaman'ı, dinlediği hutbeyi ve babasının verdiği vazifeyi hatırladı.

Babası o sözü söylerken dilek, temennî hissinden ziyade muhakkak olacağını ima eden kararlı bir ifade kullanmasına rağmen, yapacağı hizmetin yerini ve zamanını tasrih etmediğinden, Barla'ya yerleştikten sonra da hep o günü bekledi.

1926 yılı baharıydı.

Herkesin, Şarktan sürgün edilen bir âlimin kasabaya getirildiğini ama kimseyle görüşmesine izin verilmediğini konuştuğu günlerden birinde duydu onun sesini. Kıyafeti farklı olmasına rağmen gördüğü anda tanıdı.

Bediüzzaman kendisini yanına çağırıyordu.

Yakalandığı takdirde başına gelecekleri bildiği için o esnada bütün benliğini korkuyla karışık garip bir tereddüt hissi kapladı ise de aldırmadı ve hemen yanına gidip ellerine sarıldı.

"Kalemi, kâğıdı hazırla."

Bediüzzaman ona, babasının Şam'da verdiği vazifeyi ifa etmesinin zamanının geldiğini tedai ettiren amirâne bir sesle söylemişti bunu. Vazifesini hatırlayınca benliğini saran korkuyu, tereddüdü, tedirginliği bir kenara bıraktı ve hemen gidip kâlem, kâğıt alarak geldi.

"Yaz kardeşim" dedi önce. Ardından kalbine gelen Kur'ânî ilhamları bulutlara bakarak seri bir şekilde söyledi. O da ihtiyarını ve iradesini karıştırmadan duyduğu her sözü olduğu gibi yazmaya gayret etti.

Böylece, Onuncu Söz olarak da adlandırılan Haşir Risâlesi ile, tesiri çağlar boyu devam edecek yegâne Kur'ân tefsiri olan Risâle-i Nur Külliyyâtının telifi başladı. Şamlı Hafız Tevfik de 'Nurun Birinci Kâtibi' unvanını aldı.

Risâle-i Nur, Sünûhât tarzında telif edildiği, Kur'ânî hakikatlerin Said Nursî'nin kalbine ne zaman geleceği de belli olmadığı için Hâfız Tevfik'in, zamanının çoğunu onun yanında geçirmesi gerekiyordu. O öyle yapınca evin bütün işleri eşi Zehra Hanıma kalıyor, o da bundan rahatsız oluyordu.

Fakat eşinin Risâle-i Nurları yazarak İslâm'a, dine, imana büyük hizmet ettiğini hisseden Zehra Hanım, sırtında dağdan odun taşımak gibi en ağır işleri bile yaparak onun hizmetine devam etmesini sağladı ve bu hasleti ile Said Nursî'nin

senasına mahzar olup duâ ettiği has talebelerinin arasına girmeyi başardı.

Hâfız Tevfik de eşinin fedakârlığı sayesinde Said Nursî'nin yanından pek ayrılmadı. Kalemî, kâğıdı yanında hep hazır tuttu ve o yeni bir şey söylediğinde hemen yazdı. Telif hâlinin dışındaki zamanlarda ise daha önce yazdığı risâleleri temize çekip istinsah etmekle meşgul oldu.

Onunla geçen zaman içinde Said Nursî'yi daha iyi tanıyan, tanıdıkça da hayranlığı artan Hâfız Tevfik, Risâle-i Nurlar telif edildikçe onun mânevî şahsiyetini daha iyi anladı.

Şam'da kaldığı yıllarda Mevlânâ Hâlid hakkında araştırma yaptığı ve tecdid tarzına biraz âşina olduğu için onun mücedditlik vasfını nazara alarak Said Nursî ile mukayese etmek istedi.

“Her yüz sene başında dini tecdit edecek bir müceddidi gönderiyor” müjdesinin ihbarına müvâzi olarak “Hazret-i Mevlânâ Halid-ekser ehl-i hakikatın tasdiğiyle-1200 senesinin, yani on ikinci asrın müceddididir. Mâdem tam yüz sene sonra, aynen dört cihette tevafuk ederek Risâle-i Nur eczaları aynı vazifeyi görmüştür; kanaat verir ki-nass-ı hadis ile-Risâle-i Nur, tecdid-i din hususunda bir müceddid hükmündedir.”

Bu maksatla böyle dinî izahların ve mantıkî tesbitlerin yer aldığı ilmî bir yazı yazıp Said Nursî'ye verdi. O da yazıdaki kanaatlere katıldığını ifade etmek istercesine yazının lâhikaya konmasını istedi.

Aslında ağır işlere ve sıkı çalışmalara pek gelemeyen asabî mizaçlı bir insandı Hâfız Tevfik. Çok çay içmesi ve sigara tiryakisi olması yüzünden zaman zaman Üstadı ile aralarında küçük tatsızlıklar da yaşandı.

Meselâ bir seferinde, yeteri kadar çay ve sigara içmemesinin de tesiriyle bazı asabî hareketler yapınca Said Nursî de sinirlendi veya çok çay içmemesini ya da sigarayı bırakmasını söyledi.

O zaman yaptığı hatanın farkına varan ve pişman olup özür dileyen Hâfız Tevfik, bu tavsiyeye uyarak tercihinin sigaradan yana kullanıp çok çay içmeyi bıraktı. Ondan sonra da büyük ölçüde sakinleşti.

Bir başka hadise de Tevafuklu Kur'ân'ın yazılması sırasında vuku buldu. Kendisinin “Lillahi'l-hamd, benim hatt-ı Arabiyem Kur'ân'a bir derece uygun bir tarzda ihsan edilmiş” şeklinde de ifade ettiği gibi hattının çok güzel olduğunun farkındaydı.

Onun için ‘Bu iş bana aittir, ben bunu biliyorum’ hissine kapılıp Said Nursî'nin tavsiyelerine kulak asmadı. Hattının pek güzel olmadığını düşündüğü bazı kardeşlerini küçümsemeye kalkınca da, hizmette onların gerisinde kaldı.

Bunu, gurura kapılarak ‘işlediği kusuruna karşı şiddetli fakat şefkatli bir tokat’ olarak kabul etti. “Hakaik-i Kur'âniye nurdur, ziyadır. Tasannu, temellük, tezellül zulmetleriyle birleşmiyor” diyerek tekrar hizmetinin başına döndü ve ihlâsla çalışmaya başladı.

Bediüzzaman, onun ve eşinin, Risâle-i Nur'un neşri hususunda gösterdikleri fedakârlıkların hatırı için, beşerî zaafaların tezahürü olan bu gibi tavırları pek nazar-ı itibara almadı ve her vesile ile onu hizmete teşvik etti.

“Kardeşim Hâfız Tevfik” dedi bir defasında.

“Buyur Üstadım” dedi o da.

“Ben yemin ediyorum, şimdi Cennetten bana davet vâki olsa, ben Tevfik'imî almadan gitmeyeceğim” diyerek tamamladı cümlesini.

Duâ mahiyetindeki bu taltifkâr sözler, Hâfız Tevfik'i Said Nursî'ye meftun etmeye yetti. Şartlar ne olursa olsun, bir daha onun yanından ayrılmamaya karar verdi. O Barla'da kaldığı müddetçe hizmetlerine bilâ-fâsıla devam etti. Isparta'ya sürüldükten sonra da sık sık ziyaretine giderek kendisine tekabül eden hizmetleri ifa etmeye çalıştı.

Hapishâneler bile bu münasebeti kesemedi.

Bediüzzaman Said Nursî, 1935 yılında yüzden fazla talebesi ile birlikte Isparta'dan götürülüp Eskişehir hapishanesine hapsedildiğinde, Hâfız Tevfik de onların arasındaydı.

Said Nursî'nin sekiz sene kadar süren Kastamonu sürgününün ardından, kader onları 1943 yılında Denizli Hapishanesinde de bir araya getirdi. Hâfız Tevfik, Barla bahçelerinde olduğu gibi Eskişehir ve Denizli zindanlarında da Üstadına sadakatle hizmet etti.

Şamlı Hâfız Tevfik, zaten Risâle-i Nur'un istinsahına hiç ara vermemiştir. Bediüzzaman'ın, her hâl ü kârda kabul ettiği üç beş kişiden biri olduğu için zarurî olarak araya giren zahirî ayrılık yıllarında fırsat buldukça ziyaretine giderek hasret giderdi.

Maddî zarûretler veya hukukî sebepler yüzünden ziyaretine gidemediği zamanlarda ise elinden düşürmediği kalemini, kâğıdını ve Üstadının âşinâ olduğu hattını kullandı.

“Fakir kardeşiniz kendimi her an maiyetinizde hazır gibi farz edip mübarek ellerinizi mis gibi koklayarak öper ve her namaz arkasında lisân-ı âcizîye yakıştığı kadar sıhhat ve âfiyetinizle beraber ömrünüzün izdiyadi hakkında Cenâb-ı Hakka yalvarırım” gibi ifadelerinin yer aldığı hasret yüklü mektuplar yazarak hislerini teskin etmeye çalıştı.

Bu hâl, yıllarca devam etti.

Said Nursî'nin ahirete irtihali üzerine onun 'el açıp tazarru ve niyazla yalvardığı dünyada bir daha mülâkat etme arzusu' gerçekleşmeyince o da vuslat iştiyakıyla yalvarıp yakarmaya başladı.

Bu hâl de beş sene kadar sürdü.

Nihayet, 1965 yılında o da Barla'da vefat etti.

Şimdi Barla'nın berzah yüzündeki cennet bahçesinde Üstadı söylüyor, o yazıyor.

“Cenâb-ı Hak, Tevfik'e tevfiği refik eylesin.”